

9 NOU (9) VISIONS

02 DEL MITE MEDIEVAL A RICHARD WAGNER

“I quan (...)abandonà la batalla, trobà al bosc una munió de dones d’aparença superba, si bé una d’elles destacava sobre les altres” (Völsunga-Saga, cit.).

En la mitologia germànica, la Valquíria és “la que escull” (kyrja és un derivat del verb kjósa, ‘escollir’) els guerrers que han caigut en el camp de batalla (valr) per conduir-los al Valhöll, la morada dels déus, on hauran de romandre fins al gran enfrontament del Ragnarök, la fi del món. Missatgeres d’Odinn, la seva presència al camp de batalla anuncia a l’heroi la seva mort. Per això s’aconsella als herois que no alcin els ulls per por de trobar-se amb l’esperit (fylgia, ‘que precedeix’) o Valquíria. Si bé presenten alguns trets que les relacionen amb les amazones, el seu caràcter guerrer no és el més significatiu. Les valquíries tenen a veure sobretot amb els esperits tutelars, els éssers sobrenaturals que acompanyen les persones al llarg de la seva vida.

“Brynhildr diu que dos reis combatien. L’un es deia Hjálmgunarr. Era vell i un gran guerrer, i Odinn li havia promès la victòria; l’altre era Ganar, o Audabródir. Vaig abatre Hjálmgunarr en la batalla, però Odinn em va punxar amb l’espina de la son per venjar-lo i em va declarar que mai em casaria amb algú que conegués la por”.

(La saga de Sigurdr, cit.).

El caràcter sobrenatural de la Valquíria, clarament lligat a la virginitat, desapareix amb el matrimoni. Aquesta és la condemna del déu. Richard Wagner es manté absolutament fidel a les seves fonts, transformant allò que li exigeix la nova forma, el drama, i per tant, elimina personatges i redueix l’ampli llinatge dels Völsunga (Wälsung, en la seva versió) a dues generacions; insisteix en l’amor incestuós de Siegmund i Siegelinde, adaptant, com sempre, un món arcaic a altres sentits, altres intencions que es transparenten dels del fons mític. Al final de la segona jornada ja està tot preparat per a l’aparició de l’heroi de la tetralogia, Siegfried. En aquest drama en què es manté intacte l’esperit arcaic, un gran fresc d’or i sang, com qualificaria Renauld-Krantz la saga islandesa, tot s’encamina cap a la gran flama, el cercle de foc que envolta la bella dorment, el cercle de foc que Odinn/Wotan accepta encendre cedint als precs de Brünnhilde. La grandesa d’aquesta Valquíria convertida en simple dona, lliure dels pactes que encadenen el déu, i fidel a la paraula donada a diferència del seu estimat, molt lluny del seu prototip, la sinistra i venjativa Brynhildr, la fa sobresortir per damunt de tots i la situa com a l’autèntica heroïna de L’Anell.

(fragments de l’article del programa de mà del Liceu).

Victoria Cirlot
Professora de Filologia Romànica